

BRUSSELS MIJNSTAD

PB-PP B-10
BELGIE(N)-BELGIQUE

ONZE PLANEEET

HET NATUUR- EN MILIEUMAGAZINE VAN DE BRUSSELAARS

#128
MAANDBLAD
APRIL
2019

04 GOOD FOOD:
GOED VOOR HET KLIMAAT

09 BRUSSELE WEEK VAN DE NATUUR:
FILMS EN WANDELINGEN

10 STADSBOOMGAARDEN:
HOE PLANT U EEN FRUITBOOM?

DUURZAME GENERATIES:
DE BRUSSELAARS ONDERNEMEN
ACTIE VOOR HET MILIEU!

leefmilieu
brussel
.brussels

LEEFMILIEU.BRUSSELS

Digitale versie *Mijn stad onze planeet*:
een handleiding!

U kunt dit magazine voortaan ook op uw smartphone of tablet lezen. Via de app krijgt u zelfs een unieke en rijkere leeservaring dan wanneer u de papieren versie zou lezen. Wat moet u doen? Simpel:

1. Download de app **BXLNaturMag** op het platform van uw keuze (App Store, Google Play).
2. Installeer de app (de taal wordt automatisch ingesteld).
3. Selecteer het magazine dat u wilt lezen.
4. Lees het magazine als pdf, of kies 'begeleide lezing' voor een aangenamere leeservaring. Voor de begeleide lezing tikt u twee keer op uw scherm.

Mijn stad onze planeet, u leest het waar en wanneer u wilt!

DE LENTE IS TERUG EN HET GEWETEN ONTWAAKT

De lente is terug in het land. De dagen worden langer, we verwarmen ons aan de eerste zonnestralen, en de natuur komt langzaam opnieuw tot leven. Tijd dus om uw eerste zaadjes te planten en voorzichtig de eerste werken in de moestuin op te starten. Al moeten tuiniers door de ontregeling van het klimaat zich kunnen aanpassen en het vaak onvoorspelbare weer in de gaten houden.

Maar het is niet alleen de natuur die wakker schiet. Steeds meer burgers en verenigingen roeren zich, onder impuls van de grootste jongerenklimaatbeweging die de wereld ooit heeft gezien, om dingen te veranderen, om elkaar te helpen, om zelf oplossingen te creëren. Duurzame voeding, bescherming en stimulering van de biodiversiteit, aanleg van stadsboomgaarden, Zero Waste Challenge... In dit magazine ontdekt u verschillende initiatieven.

In mei vindt ook de Brusselse Week van de Natuur plaats, een absolute must voor alle liefhebbers van fauna en flora in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Van 6/5 tot 12/5 kunt u tien professionele films bekijken die tijdens het *Festival International Nature Namur 2018* in de prijzen vielen, alsook 16 amateurfilms. Bovendien laten gidsen u de meest verbazingwekkende aspecten van de biodiversiteit in de hoofdstad zien: van de spinnen in het Scheutbos tot de valken van Schaarbeek, en de eetbare bloemen en loopeenden van Bosvoorde. Veel leesplezier!

MIJN STAD ONZE PLANEET

Versijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus. - Leefmilieu Brussel - Havenlaan 86 C / 3000, 1000 Brussel - Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieu.brussels - leefmilieu.brussels **V.U.:** F. Fontaine & B. Dewulf. **HOOFDREDACTEUR:** Mathieu Molitor. **HERLEZINGCOMITÉ:** Isabelle Degraeve, Tom Penxten. **REDACTIE:** Didier Dillen **VERTALING:** Maarten Geerts. **PRODUCTIE:** www.4sales.be. De foto's tonen niet noodzakelijk de geciteerde personen. © **LEEFMILIEU BRUSSEL** - Gedrukt op FSC papier. De teksten in deze publicatie hebben tot doel de wettelijke bepalingen toe te lichten. Om de ware juridische toedracht van deze teksten te kennen, verwijzen we u naar de teksten van het Belgisch Staatsblad.

F. Walschaerts

TELEN IN DE STAD: HAAL UW SCHOFFELS MAAR BOVEN!

Steeds meer Brusselaars willen beter eten. Om hen daarbij te helpen, organiseert Leefmilieu Brussel dit jaar nog in het kader van de Good Food-strategie de workshops 'Telen in de stad'. U leert er fruitbomen of -struiken planten, uw eigen zaaigoed maken, werken volgens de permacultuurtechnieken, op 1 m² een moestuin inrichten, zonder

pesticiden kweken... Dit jaar zijn er maar liefst dertien volledig gratis thematische workshops, waaronder drie nieuwe: 'Mijn moestuin op een natuurlijke manier verzorgen', 'Mijn vergeten groenten' en 'Peulvruchten, tomaten en bonen'. De workshops vinden plaats van maart tot november in 17 Brusselse gemeenten. telenindestad.brussels

DOE MEE AAN DE ENERGIE- EN MILIEUPRIJS!

U hebt een project rond duurzame ontwikkeling op poten gezet en u wilt dit graag onder de aandacht brengen?

Burgers, bedrijven, instellingen, verenigingen, scholen of universiteiten, steden of gemeenten: iedereen kan deelnemen aan de 14de editie van de Belgische Energie- en Milieuprijs. Schrijf u nu in een van de zes categorieën in en ding mee naar de hoofdprijs: Sustainable Energy Award, Sustainable Mobility Award, Sustainable Building Award, Circular Economy Award, Sustainable Education Award, Sustainable Food Award. Wie weet sleept u op 7 juni tijdens de prestigieuze award-ceremonie in het BEL (Thurn & Taxis-site) wel een van de trofeeën in de wacht. U kunt uw kandidatuur indienen tot 24 april 2019.

Meer info: 0499 40 10 86
info@eeaward.be

BELEXPO, GRATIS EN VOOR NIETS

Wilt u meer weten over de milieu-uitdagingen van de 21ste-eeuwse stad? Bent u op zoek naar een leuke, educatieve en interactieve activiteit voor kinderen van 8 tot 15 jaar? Goed nieuws, BELEXPO is elke eerste zondag van de maand gratis. Reden te meer om deze door de pers bejubelde tentoonstelling te bezoeken!

belexpo.brussels/nl

DAG VAN DE AARDE: BESCHERM HAAR!

Noteer deze datum alvast in uw agenda: op 22 april is het Dag van de Aarde, 's werelds grootste milieuevenement. Dit jaar gaat alle aandacht naar de bescherming van de biodiversiteit en de duizenden bedreigde soorten. Het is nog niet te laat om actie te ondernemen en deel te nemen.

www.earthday.org

HERGEBRUIK IN EEN NIEUW KLEEDJE

Van 27 april tot 5 mei nodigen de bedrijven uit de sociale economie u uit in hun winkels/sorteer- en hergebruikcentra om u te sensibiliseren voor een meer milieuvriendelijke manier van consumeren. Op het programma staan vele verrassende activiteiten: uitzonderlijke verkopen, creatieve workshops, stockverkoop, Zero Afval-rondleiding, feestelijke etalages!

res-sources.be

GOOD FOOD-ACTIES VOOR HET KLIMAAT

Het is u vast niet ontgaan! Sinds enkele weken laten duizenden jongeren elke donderdag hun stem horen voor het klimaat. En hun boodschap is duidelijk: ze willen concrete acties die de opwarming van de aarde aanpakken.

GoodFood

BETER PRODUCEREN, GOED ETEN

.brussels 🌱

GOOD FOOD-PROJECTEN VAN BURGERS

Voortaan spreken we niet meer van 'Open Tuinen' maar van 'Good Food-projecten van burgers' als we het over participatieve opleidingen van burgercollectieven hebben die een project rond gezonde en milieuvriendelijke voeding opzetten: moestuinen, boomgaarden, kookworkshops, de productie van zaaigoed, broodovens, kippenhokken, uitdelen van onverkochte producten. Wilt u hierover graag meer te weten komen of wenst u deel te nemen aan het netwerk van collectieve Good Food-projecten van burgers, mail dan naar: citizensprojects@goodfood.brussels

Ook u kunt dagelijks uw bijdrage leveren via twee zeer concrete Good Food-acties: vermijd voedselverspilling en consumeer minder dierlijke eiwitten (vlees, melk...).

Strijd tegen verspilling

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lopen tal van projecten om afval aan de bron te verminderen. Verschillende verenigingen en gemeenten organiseren workshops waar u kunt leren koken zonder te verspillen, in meer dan 150 restaurants kunt u uw restjes mee naar huis nemen in Restorestjes, steeds meer scholen pakken het afval in hun kantines aan... En er zijn ook de Good Food-ambassadeurs die u met hun acties en tips willen inspireren om klimaatvriendelijk te koken, met peulvruchten, lokale en seizoensgebonden producten, biologische ingrediënten, en dat allemaal zonder verspilling!

Consumeer minder dierlijke eiwitten

Het aandeel vegetariërs onder de Brusselselaars is naar verluidt gestegen van 0,9% in 2013 tot bijna 11% in 2018. Dat is meer dan een vertienvoudiging in vijf jaar tijd! Wilt u hun voorbeeld volgen of gewoon minder vlees eten? Twijfel niet en probeer eens een van de vele Good Food-restaurants die vegetarische alternatieven serveren.

Good Food-ambassadeurs: iets nieuws onder de zon!

Good Food-ambassadeurs zijn restauranthouders, producenten, verwerkers, mensen uit het verenigingsleven of gewone burgers die hun ervaring met en kennis over lokaal en seizoensgebonden eten met u willen delen! Ontdek de nieuwe Good Food-ambassadeurs 2019 en hun getuigenissen vanaf 22/04 op de website goodfood.brussels/nl

Strijd tegen verspilling 2.0

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt gemiddeld 15 kg voedsel per persoon per jaar bij het huisvuil terecht! U kunt deze verspilling voorkomen en zelfs bijkomend besparen met deze superpraktische apps:

Too Good To Go: laat u weten bij welke deelnemende handelaars u onverkochte maaltijden kunt ophalen.

toogoodtogo.be

Graapz: vertelt u waar u bij u in de buurt aan een lage prijs een mand met onverkochte groenten en fruit kunt afhalen.

graapz.com

Foodwe: biedt professionals oplossingen om hun onverkocht voedsel te gebruiken voor het goede doel.

foodwe.be/nl

VERS VAN DE PERS

NIEUWS OVER DE NATUUR EN HET MILIEU IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

APRIL '19

IEDEREEN SAMEN VOOR HET KLIMAAT EN HET MILIEU

2019 is het jaar van de Duurzame Generaties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest! De komende maanden staan tal van evenementen en activiteiten in het teken van de bescherming van de planeet en intergenerationale samenwerking. Het doel? De overdracht van kennis, gezamenlijke realisaties, actieve solidariteit tussen alle burgers en beter samenleven voor een beter milieu. En dat via intergenerationale moestuinen en woonprojecten, Repair Cafés, workshops duurzaam koken, antiverspillingsrecepten, plaatsen voor uitwisseling en gezelligheid, acties van bewoners in de wijken, schoolprojecten of jongerenklimaatmarsen. Een spannend jaar, een beslissend jaar. En het is in Brussel dat het gebeurt!

[BIT.LY/DUURZAMEGENERATIES](https://bit.ly/duurzamegeneraties)

DOE MEE!

Steeds meer Brusselaars zetten zich in voor het milieu. Ze hebben ideeën, delen tips, voeren de druk op om dingen te veranderen, helpen elkaar, creëren hun eigen oplossingen. Daarnaast is er ook de grootste jongerenklimaatbeweging ooit. Bedankt voor al die inzet! Hopelijk kunnen ze u inspireren om u aan te sluiten bij deze beweging, om deze diverse gemeenschap te verwoegen, om op deze trein van verandering te stappen. Zo ja, weet dan dat Leefmilieu Brussel er is om uw activiteiten te ondersteunen, om u te begeleiden en om de drempel tot het ondernemen van actie te verlagen. **Kortom, word lid van de Duurzame Generaties!**

ONGEZIEN

EEN GEZELLIGE, INTERGENERATIONELE MOESTUIN

Het Tillensblok is het verhaal van een moestuinzone die niet geplooid is onder de vastgoeddruk. Deze ruimte omvat moestuinen, struiken met klein fruit, een composteersite, maaiweides, bijenkorven en rustplaatsen. Doel is om een so-

ciale dynamiek en een sfeer van gezelligheid en uitwisseling te creëren. Er is ook een intergenerationeel project opgezet. De leerlingen van de nabijgelegen school *Les 7 Bonniers* en de bewoners van het rusthuis *Le Val des Roses* bewerken er samen een perceel, om uitwisseling over de generatiegrenzen heen te stimuleren, om interesse te wekken voor de natuur en hen dingen bij te brengen over het milieu en over evenwichtige voeding. bit.ly/Tillensblok

WARMER, WARMER, WARMER DAN HET KLIMAAT!

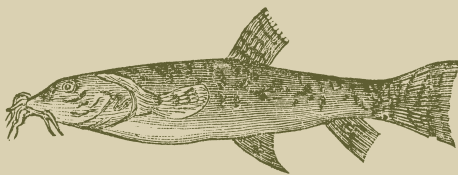

Sinds 10 januari demonstreren studenten en zelfs scholieren voor een ambitieuzer klimaatbeleid. En het minste wat we kunnen zeggen, is dat ze weten wat ze willen. Neem nu André, 16 jaar oud. Hij wil de wereld waarin we leven veranderen: "Ik denk dat we veel meer kunnen doen om de verdere vervuiling van onze planeet te voorkomen. Het is belangrijk

dat we hier allemaal samenkomen om politici te laten zien dat we vastbesloten zijn om het verschil te maken." Hugo gaat akkoord: "Vandaag maken alle generaties, jong en oud, zich zorgen om het klimaat. Wat we willen zijn concrete oplossingen. Een belasting op plastic, bijvoorbeeld, en alles recycleren." Allemaal brossers die jongeren? Absoluut

niet volgens de 16-jarige Inès: "We zijn hier vandaag niet omdat we niet naar school willen gaan. We komen hier samen om het systeem te veranderen, om onze generatie en de planeet een toekomst te geven. Het is noodzakelijk dat iedereen inspanningen levert, maar het zal niet voldoende zijn. Politici moeten hun verantwoordelijkheid nemen."

FAUNA & FLORA

HET BERMPIJE: DE APRILVIS

Dit is geen grap! De laatste jaren duikt het berrmpje (*Barbatula barbatula*) opnieuw op in enkele waterlopen in het Brussels Gewest. Dit resultaat is des te bemoedigender omdat deze soort normaal gesproken in zuurstofrijk water van goede kwaliteit leeft! Deze inheemse vis heeft een langgerekt lichaam van 10 tot 12 cm (soms worden ze zelfs tot 20 cm lang) en is te herkennen aan de drie paar baarddraden op zijn bovenlip. Deze vleesetende vis is vooral 's nachts actief en voedt zich met kleine schaaldieren, insectenlarven, wormen en weekdieren. Tijdens de broedperiode (van april tot juni) kan het vrouwtje tot achthonderd-duizend eitjes leggen, die het mannetje in de gaten houdt tot ze uitkomen!

OP ONTDEKKING

DE ZERO WASTE STUDENT CHALLENGE

De eerste editie van deze wedstrijd, gelanceerd eind 2018 en georganiseerd door de Stichting voor Toekomstige

Generaties, belooft studenten die zich inzetten om minder afval te produceren. Het initiatief staat open voor alle studenten van een Belgische universiteit of hogeschool die in groepsverband of individueel, in het kader van hun studies of een studentenactiviteit, een project opzetten. De bekroonde initiatieven worden niet alleen in de kijker gezet, maar maken ook kans om 500 tot 5.000 euro te winnen. De eerste winnaars worden deze maand nog bekendgemaakt! foundationfuturegenerations.org

KLIMAAT: DE UITDAGINGEN BEGRIJPEN

Hoe kunnen we jong en oud inzicht geven in de enorm complexe vraagstukken van de klimaatverandering? Hoe kunnen

we hen helpen om een kritische houding aan te nemen? De federale Dienst Klimaatverandering heeft met 'My2050' een educatieve webtool ontwikkeld om zelf scenario's te creëren voor een koolstof-arme maatschappij tegen 2050. Op de website vindt u een video met uitleg over de gevolgen van de klimaatverandering, een video met uitleg over de webtool zelf, video's over de verschillende sectoren die een impact hebben op het klimaat, en een handleiding voor leerkrachten. webtool.my2050.be

TRENDY

MILIEUFESTIVAL: 20 JAAR!

Het feest voor de natuur en het milieu staat voor de deur! Het volgende Milieufestival staat in het teken van alle Duurzame Generaties en vindt plaats op 31 mei, 1 en 2 juni 2019 in Brussel, op de site van Thurn & Taxis en in het Jubelpark. Op het programma: drie dagen feest en activiteiten rond de thema's klimaat, Good Food, natuur in de stad en Zero Afval. Van 0 tot 99 jaar: alle duurzame generaties zijn welkom!
festival.leefmilieu.brussels

TRENDY

EEN FESTIVAL ROND MILIEUPROJECTEN

"We vervuilen te veel. Iedereen op deze planeet moet actie ondernemen om hier een einde aan te maken",
Ayman, 12 jaar.

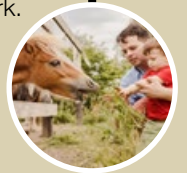
"Wij, kinderen, vrezan voor onze toekomst en die van onze kinderen. Wij zijn er om schot in de zaak te brengen",
Nina, 10 jaar.

De Brusselse leerlingen zetten zich in voor het milieu! Tijdens het volgende Bubble Festival ontdekt u wat scholen daadwerkelijk doen op het gebied van milieu en ontmoet u de verenigingen die actief zijn op het gebied van milieueducatie. Een dag vol inspiratie. Afspraak op 30 april!

bubble.brussels/festival2019/

MET HET GEZIN NAAR DE BOERDERIJ

Kom en ontdek met het gezin de Hoeve van Ukkel, met zijn moestuin en zijn dieren, in het prachtige Vronerodepark. Onder begeleiding van een gids (FR) ontmoet u de ezels, schapen, geiten, konijnen, kippen, koeien en varkens, leert u hoe ze te verzorgen en ontdekt u wat er in de moestuin groeit. Op 22/4, 8 en 22/5, 5 en 19/6, om 14.00 of 15.00 uur. Hoeve van Ukkel. Oude Molenstraat 93, 1180 Brussel. Gratis. 02 675 37 30
tournesol-zonnebloem.be

ACTUA

WEGGEEF- MARKT

1000 Bxl en Transition nodigt u uit op haar weggeefmarkt. Kom met wat u niet meer nodig hebt, of met lege handen, en keer terug naar huis met wat voor u nog van nut kan zijn. U hoeft niet zelf iets te geven om te kunnen ontvangen. Met dit initiatief wil de organisatie de afvalberg verkleinen, overproductie verminderen en solidariteit bevorderen. Op 27/4 van 14.00 tot 16.00 uur. Park aan de Steenkoolkaai, 1000 Brussel.
neemdeel.leefmilieu.brussels

MIJN MOESTUIN IN VOLLE GROND

Tijdens deze workshop ontdekt u alles over telen volgens de seizoenen in volle grond. U ontdekt op een interactieve manier hoe groenten en fruit te kweken, hoeveel substraat u nodig hebt, uit welke variëteiten u kunt kiezen, welke de meest gevreesde plagen of ziekten zijn, de verhoopte oogst... Op 4/5 van 10.00 tot 13.00 uur in Sint-Pieters-Woluwe. Gratis. Meer info en inschrijvingen: 0474/53.04.58
telenindestad@leefmilieu.brussels

MIJNSTADONZEPANEEL #128

HET KINDER- HOEKJE

DE QUIZ

Duurzame generatie for ever!

Steeds meer mensen in Brussel ondernemen actie om de planeet te beschermen. Maak jij ook deel uit van deze duurzame generatie?

BEANTWOORD DEZE MINQUIZ EN KOM HET TE WETEN.

A. Het Tillensblok in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is:

1. Een gemeenschappelijke inter-generationale moestuin.
2. Een natuurreservaat voor vleurmuizen.
3. Een duurzaam en milieuvriendelijk hockeyveld.

B. Het bempje is terug in Brussel. Je kan het vinden:

1. Onder het gebladerte van het Zoniënwoud.
2. In bepaalde waterlopen.
3. Op braakliggende bedrijfs-terreinen.

C. De Zero Waste Student Challenge is:

1. Een studentenmars voor het klimaat.
2. Een wedstrijd om zo veel mogelijk afval op straat in te zamelen.

3. Een wedstrijd die de beste Zero Afval-initiatieven van studenten belooft.

D. Het volgende Milieufestival voor Duurzame Generaties vindt plaats:

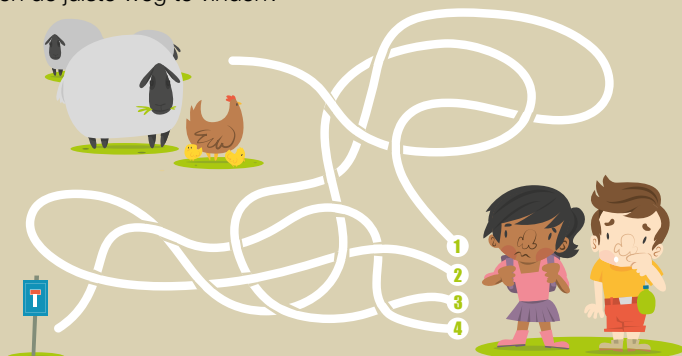
1. Op de Grote Markt van Brussel.
2. Op de site van Thurn & Taxis en in het Jubelpark.
3. Aan de voet van het Atomium.

E. 1000 Bxl en transition organiseert:

1. Een markt waar alles 100% gratis is.
2. Een rit voor elektrische steps.
3. Een rommelmarkt voor tweedehands huishoudapparaten.

SPEL: *Op weg naar de boerderij*

Jérôme en Latifa gaan naar de pedagogische Hoeve van Ukkel. Kan jij ze helpen de juiste weg te vinden?

AGENDA

ELKE MAAND SELECTEERT MIJN STAD ONZE PLANEET VOOR U EEN AANTAL NATUUR- EN MILIEU-EVENEMENTEN (EN NUTTIGE LINKS) IN BRUSSEL.

EXCURSIE NAAR HET HALLERBOS

Wereldberoemd ondertussen... de voorjaarsflora van het Hallerbos. Naar aanleiding van het nieuwe boek over het Hallerbos dat vorig jaar is verschenen, trekt Natuurpunt Brussel er nog eens op uit buiten Brussel. Onder deskundige leiding van een lokale gids trekt u het bos in. Of de hyacinten op die datum bloeien is geen garantie, maar sowieso is het bos een bezoekje waard!

📍 Op 20/04 van 15.00 tot 17.00 uur. Exacte afspreekplaats en carpooling wordt later afgesproken met de mensen die ingeschreven zijn. Meer info: wim_veys@hotmail.com natuurpuntbrussel.be

FIETSTOCHT KONINKLIJKE SERRES

Via een omgeleide route fietst u met Pro Velo naar de serres van het kasteel van Laken, die in deze tijd van het jaar uitzonderlijk open zijn.

De serres herbergen exotische soorten die even mooi als fascinerend zijn. Na een bezoek aan de serres gaat de fietstocht verder in de omgeving van Laken en Koekelberg waar u de geschiedenis en evolutie van dit deel van de stad kan ontdekken. Ontdek meer over het Heizelplateau, de Basiliek van Koekelberg en de prachtige parken die deze twee iconische plaatsen met elkaar verbinden.

📍 Op 28/4 om 10.00 uur. Pro Velo, Londenstraat 15, 1050 Elsene. Prijs: 10 euro. Meer info en inschrijving: provelo.org/nl

MEER INFO
semainenature.brussels

BRUSSELSE WEEK VAN DE NATUUR

VAN NATUUR- WANDELING TOT FILMVERTONING

Van 1 tot 12 mei 2019 biedt de Brusselse Week van de Natuur u een uitzonderlijk programma. Een ideale gelegenheid om te ontdekken wat voor moois de natuur ons te bieden heeft.

Brussel heeft (terecht) de reputatie een van de groenste hoofdsteden ter wereld te zijn, en toch kent een groot deel van de inwoners nog niet alle natuurschatten die in hun stad verborgen liggen. Van 1 tot 12 mei nodigt de Brusselse Week van de Natuur u uit om deze opmerkelijke biotopen te ontdekken. Onder begeleiding van vrijwillige natuurgidsen verkent u de meest symbolische groene ruimten en halfnatuurlijke plekken in de hoofdstad.

Levensgroot scherm

Tijdens deze week kunt u in Flagey ook enkele films bekijken die op het laatste *Festival International Nature Namur* in de prijzen vielen. Er worden ook zestien kortfilms van gepassioneerde amateur-filmmakers vertoond. En u krijgt de gelegenheid om met verschillende vertegenwoordigers van verenigingen te praten over de natuur en de biodiversiteit in de stad.

Voor u geselecteerd (uit tientallen mogelijkheden):

De gierzwaluwen komen weer aan in Brussel

Eind april, begin mei is het weer zover: onze zomerse gasten de gierzwaluwen komen weer aan in Brussel. Indien de gierzwaluwen nog niet aanwezig zijn, zal het gaan over watervogels en zwaluwen. De wandeling duurt officieel tot ongeveer 20.30 uur, maar aangezien de weersomstandigheden een invloed hebben op hoe actief en aanwezig gierzwaluwen en de an-

dere bovenvermelde soorten zijn, kunnen de deelnemers die dit wensen langer met de gids aan de vijver blijven, eventueel tot het nacht wordt. Op 4 mei. Afspraak om 19.00 uur voor het Blauw en Groen Huis, Ketelstraat 1A, 1070 Anderlecht. Meer info en inschrijvingen: biodiv.apus@gmail.com

Luisteren naar de vogels van het Josaphatpark in Schaarbeek

Deze uitzonderlijke wandeling onder leiding van Luc Degraer (*Cercles des Naturalistes de Belgique*), is enkel voor vroege vogels. Het is een unieke gelegenheid om de vogelsoorten in het park te ontdekken op een moment dat hun gezang het meest tot zijn recht komt. Op 4 mei. Afspraak om 6.00 uur 's ochttens (de exacte plaats krijgt u na inschrijving). Duur: 2 uur. In het Frans. Toegankelijk voor mensen met een beperkte mobiliteit. Inschrijven verplicht: degraerluc@telenet.be

Nuttige bloemen en loopeenden

Tijdens deze wandeling onder leiding van Sylvie La Spina ontdekt u een prachtig assortiment eetbare bloemen of bloemen met geneeskrachtige eigenschappen. U leert ook bloemen herkennen die de biodiversiteit bevorderen en bloemen die ongewenste soorten uit de moestuin weren. U ontmoet er ook Indische loopeenden, vreemde roofdieren die op de naaktslakken in uw tuin jagen! Op 11 mei. Afspraak om 9.30 uur op het Vuurkeiendomein. Vuurkeienweg 10, 1170 Brussel. In het Frans. Meer info en inschrijvingen: info@cowb.be en 0478 55 04 24

EEN BOOMRIJK JUWEELTJE

De aanwezigheid van een boomrijk park in het centrum van de hoofdstad is zeldzaam! Tijdens deze wandeling wordt u uitgenodigd om dit juweeltje te ontdekken, verscholen tussen de Waterloolaan en de Zavel. We bedoelen natuurlijk het Egmontpark. Op een beperkte oppervlakte ontdekt u imposante driehonderdjarige bomen, historische plaatsen, enkele verbazingwekkende standbeelden en een echte ijskelder. Op 11 mei om 10.00 uur. Afspraak aan de ingang van het Egmontpark, Wolstraat, 1000 Brussel. In het Frans. Info en inschrijving: [Huguette.Vandenbergh – 0474 28 31 85](mailto:Huguette.Vandenbergh@brussels.be)

DUURZAME GENERATIES

STADS
BOOMGAARDEN

Fruitbomen in Brussel? Waarom niet! Er zijn veel goede redenen om in de stad fruit te telen. Omdat er niets beters bestaat dan in een appel te bijten die u zelf hebt zien rijpen! Omdat u uw oogst kunt delen met vrienden en burens. Omdat fruitbomen een belangrijke ecologische rol spelen. Omdat het gewoonweg mooi is. Ontdek het nieuwe gezicht van Brussel vanuit de boomgaard.

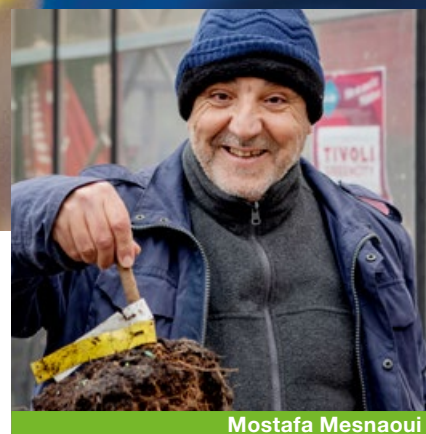
Wist u dat er in de hoofdstad meer dan honderd boomgaarden te vinden zijn? En dat is nog maar het begin. Net als moestuinen groeit het aantal fruit- en kleinfruitaanplantingen in de stad. Fruitbomen in de stad hebben dan ook alle troeven om te bekoren. Ze bieden een overvloedige oogst op een relatief kleine oppervlakte en dragen bij tot de productie van lokale seizoensproducten. Ze bevorderen de biodiversiteit. Ze brengen groen in het stedelijke weefsel, dragen bij tot sociale interactie, valoriseren kennis en vaak oude tradities, en nog vele andere dingen.

Operatie 'Boomgaard voor de buurt'

Velt wil de ontwikkeling van fruitbomen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest stimuleren. Met de steun van Leefmilieu Brussel brengt deze vereniging de fruitbomen in de stad in kaart (zie hiernaast). Ze heeft ook een 'gemeenschappelijke boomgaard' opgezet, met een kleine groep mensen uit dezelfde buurt die instaan voor het onderhoud, de oogst en de verzorging van de bomen. Ze helpt Brusselaars ook bij het onderhoud van hun fruitbomen. Dit jaar zou een groepsaankoop ervoor moeten zorgen dat de vereniging nog meer fruitbomen kan planten. Daarnaast wil ze met de verkiezing van de 'Fruitboom van het Jaar' de fruitbomen in de stad onder de aandacht brengen. Deze wedstrijd belooft de oudste, meest opmerkelijke, mooiste of meest bijzondere fruitboom van Brussel!

Brusselaars die fruitbomen planten**De gemeenschappelijke boomgaard van Parckfarm**

Het project Parckfarm in Thurn & Taxis, opgericht door en voor de inwoners van de omliggende wijken, beschikt nu over een 'boomgaard voor de buurt' die deels werd aangelegd met de hulp van Velt: "Dit project past volledig in de filosofie die we hebben ingevoerd", zegt

Mostafa Mesnaoui

Mostafa Mesnaoui, een van de animatoren-tuiniers van Parckfarm. "Mensen uit de omgeving, in het bijzonder kinderen en moeders, kunnen er elkaar ontmoeten, deelnemen aan gemeenschappelijke activiteiten, zich bewust worden van de milieuproblematiek en weer in contact komen met de natuur. Het laat ook zien dat we zelfs in de stad kunnen genieten van een productieve groene ruimte", legt deze gepassioneerde gepensioneerd uit! In totaal sieren nu twintig fruitbomen deze collectieve tuin, waaronder verschillende lokale variëteiten van appels, kersen en peren. Met de zorg van inwoners uit de buurt zouden de bomen in vier of vijf jaar tijd hun eerste vruchten afwerpen, naar het beeld van de vrijgevigheid die de initiatiefnemers van Parckfarm drijft. "De oogst zal ons ook de kans bieden om jonge mensen iets bij te leren over bomen en de natuur", legt Mostafa Mesnaoui uit. parckfarm.be

Chantal Callens

Chantal en haar fruitjungle

"Fruitbomen planten in de stad is geweldig voor het milieu!", roept **Chantal Callens**. Deze liefhebster van permacultuur heeft bovendien de daad bij het woord gevoegd. Op het perceel dat ze in de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe huurt, heeft ze, naast een moestuin, een klein eetbaar bosje met allerlei soorten fruitbomen aangeplant. *"Elk jaar plant ik er minstens één! Ik heb al drie kersenbomen, twee appelbomen, twee pruimenbomen, hazelaars en een perzikboom. De andere tuiniers en ik hebben er ook een aantal aangeplant in de gemeenschappelijke zones."* Maar wat doet ze met al dat fruit? Een deel eet ze op of verwerkt ze, de rest geeft ze aan iedereen die het wil! *"De mensen helpen zichzelf en nemen wat ze willen. Delen is belangrijk, helpen ook. We helpen elkaar."* Haar advies? *"Het zou goed zijn moest iedereen minstens één boom planten!"*

Solidaire fruitpluk

In Brussel blijft fruit maar al te vaak aan de bomen hangen zonder dat het wordt geplukt. Zonde. Een van de oplossingen is deelnemen aan de plukacties van Fruitcollect. Deze vereniging recupereert het fruit dat niet werd geoogst en verdeelt het onder zij die het nodig hebben. In 2018 kon Fruitcollect mooie cijfers voorleggen: meer dan 150 vrijwillige fruitplukkers, zeventig fruitschenkers, meer dan 750 begunstigen en twintig ton fruit geoogst! Aarzel niet om uw steentje bij te dragen door mee de handen uit de mouwen te steken of het fruit uit uw boomgaard aan te bieden.

fruitcollect.be (FR)

D. Telemans

Een intergenerationale boomgaard

In Neder-Over-Heembeek werd in 2008 in samenwerking met het OCMW een experiment opgezet waarbij fruitbomen werden aangeplant in de tuin van het rusthuis *Les Eglantines*. De bewoners en hun families plantten er een honderdtal lokale fruitbomen (peren, appels, pruimen en klein fruit). De bewoners voeren er ook diverse activiteiten uit, waaronder tuinieren en lokale, oude rassen herontdekken. De vruchten komen in de eerste plaats ten goede aan de gebruikers van het OCMW, maar ook aan hun families en de buurtbewoners. Een positief, intergeneratieel project!

Zoek de boomgaarden in Brussel

Op de kaart van Velt ontdekt u het fruit-erfgoed van Brussel. Deze kaart toont u waar u fruitbomen vindt en wie ze beheert. U kunt ook uw fruitboom of een nog niet vermelde aanplanting registreren op de pagina van de vereniging: www.velt.be/verger-partagé

WIST U DIT?

FRUITBOMEN: HOE ZE TE PLANTEN EN TE VERZORGEN

Een fruitboom planten die nog vele jaren vruchten zal dragen, daar begint u niet zomaar aan. Ook niet aan het onderhoud en het snoeien ervan. Ontdek enkele tips en tutorials op de website van Velt en in de infociche 'Mijn fruittuin' van Leefmilieu Brussel. bit.ly/MijnFruittuin
bit.ly/1m2Fruit

HET PROJECT-HOEKJE

Hier vindt u een project van burgers, verenigingen of groeperingen rond het thema milieu, duurzame voeding, consumptie, energie, natuur, inter-generationale uitwisseling...

C'est tof in den hof voor jongeren

Waarom alleen in uw hoekje blijven zitten? Het is zo veel leuker om met vrienden of familie samen te zijn, elkaar te ontmoeten, te spelen! Een ontmoetingsplaats voor kinderen, jongeren en gezinnen waar op een informele manier kennis kan worden overgedragen is precies wat *C'est tof in den hof* voor ogen heeft. Dit participatief project van twee Brusselse vrouwen, Kasia en Emilie, heeft twee hoofdactiviteiten. Met 'Onze stad!' willen ze het stadsleven en zijn verschillende facetten onder de aandacht brengen, en dat via uitstapjes naar plaatsen en mensen die met hun kennis en passies een belangrijke bijdrage leveren aan het leven in de stad. 'Mijn natuurlijke stad' nodigt u dan weer uit om de natuur in de stad te ontdekken (parken, fauna en flora), en om kennis te maken met zij die bijdragen aan het behoud van de biodiversiteit en ons eraan doen herinneren dat er duurzamere manieren zijn om te leven.

cesttofindenhof.com

CHOCOLADE-EITJES

Probeer dit origineel en eenvoudig te bereiden dessert voor uw paasbrunch.

Ingrediënten (4 pers.)

- /// 4 bio-eieren
- /// 4 repen pure chocolade
- /// 15 cl vloeibare room
- /// 30 cl melk
- /// 100 g poedersuiker
- /// 1 zakje vanillesuiker
- /// 4 sneetjes (ietwat oud) brood
- /// 50 g boter

Bereiding

Snijd de bovenkant van de eieren af, zoals bij zachtgekookte eieren. Giet de inhoud in een soepbordje en zet opzij voor later. Spoel de lege eierschalen zonder ze te breken en laat ze ondersteboven drogen.

Snijd de boterhammen in reepjes. Klop de eieren met de melk, vanillesuiker en de helft van de poedersuiker. Week de boterhamreepjes in dit mengsel en bak ze in een koekenpan met gekaramelliseerde boter. Leg de gouden boterhamreepjes op een met bakpapier beklede schotel. Bestrooi met de resterende suiker en zet ze in de oven op 150°C.

Verhit de room in een kleine pan. Zodra de eerste luchtballen verschijnen, haalt u de room van het vuur en voegt u de vier repen chocolade in kleine vierkantjes toe. Meng alles tot een glad deeg.

Giet dit mengsel in de eierschalen en serveer in een eierdopje met de reepjes verloren brood.

100 TIPS VOOR EEN NATUURLIJKE TUIN

Ontdek in deze brochure tal van eenvoudige manieren om in uw tuin de natuur te verwelkomen en de biodiversiteit te bevorderen, zodat u kunt genieten van de levenskwaliteit die stadstuinen

ons te bieden hebben. Leer bijvoorbeeld hoe u inheemse planten en soortendiversiteit bevordert, hoe u plaats maakt voor wilde natuur, hoe u zonder pesticiden uw tuin onderhoudt, hoe u schuilplaatsen voor de dieren in uw tuin voorziet, hoe u met enkele eenvoudige tips uw waterverbruik vermindert, hoe u uw tuinafval gebruikt en vele andere nuttige en eenvoudig toe te passen tips.

bit.ly/NatuurlijkeTuin